

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽELDYNŲ ĮSTATYMO NR. X-1241 PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

2019 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. Lietuvos Respublikos želdynų įstatymo Nr. X-1241 nauja redakcija
Pakeisti Lietuvos Respublikos želdynų įstatymą Nr. X-1241 ir jį išdėstyti taip:

„LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽELDYNŲ
ĮSTATYMAS

I SKIRSNIS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo tikslai ir paskirtis

1. Šio įstatymo tikslas – nustatyti želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo, želdynų kūrimo ir želdinių veisimo teisinio reguliavimo pagrindus, reglamentuoti visuomeninius santykius, užtikrinančius kraštovaizdžio ir urbanistinės aplinkos savitumą ir kokybę.

2. Šis įstatymas netaikomas miško žemėje augantiems medžiams ir krūmams, žemės ūkio paskirties žemėje augančioms žemės ūkio kultūroms ir apleistiems žemės ūkio naudmenų plotams, apaugusiems sumedėjusiais augalais, išskyrus juose augančius saugomus ir saugotinus želdinius.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Arboristika** – sumedėjusių augalų ir jų augaviečių projektavimas, sodinimas, priežiūra ir globa.

2. **Atskirasis želdynas** – parkas, miesto ar miestelio sodas, skveras ar kitoks želdynas, esantis žemės sklype, kuris pagal savo naudojimo būdą priskiriamas prie atskirųjų želdynų teritorijų.

3. **Brandus medis** – gamtinę brandą pasiekęs medis.

4. **Istorinis želdynas** – želdynas, turintis išliekamąją istorinę, stilistinę, meninę vertę arba svarbus urbanistinės raidos požiūriu, susijęs su visuomenės, kultūros ar valstybės įvykiais arba asmenybėmis.

5. **Liana** – laipiojantis arba vijoklinis sumedėjęs augalas su vienu ar daugiau laipiojančių, besivejančių arba pažeme besidriekiančių lanksčių stiebų.

6. **Medis** – sumedėjęs augalas su dažniausiai vienu pagrindiniu stiebu ir laja.

7. **Miesto ar miestelio sodas** – ne mažesnis kaip 0,5 hektaro atskirasis želdynas urbanizuotoje teritorijoje, kuris išsiskiria poilsine, pramogine ir pažintine funkcija ir (ar) tematika ir kuriame daugiau kaip 70 procentų ploto užima želdiniai (įskaitant vaismedžius ir vaiskrūmius) ir nedidelės atvirosios erdvės.

8. **Neteisėtas želdinių naikinimas** – tiesioginis ar netiesioginis mechaninis ar cheminis poveikis želdiniams ar jų aplinkos sąlygų pakeitimas arba netinkama želdinių priežiūra ar tvarkymas, dėl kurio pažeidžiamos želdinių gyvybinės funkcijos, želdinių kirtimas, kitoks pašalinimas iš augimo vietos ar genėjimas neturint leidimo ar nesilaikant teisės aktų reikalavimų dėl želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo.

9. **Parkas** – ne mažesnis kaip 1 hektaro žmogaus sukurtas ar pertvarkytas įvairiais tikslais naudojamas atskirasis želdynas, kuriame yra meniškai sukomponuotų želdinių, želdynų statinių ir įrenginių ir kuris skirtas poilsio, mokslo, kultūros reikmėms ir (ar) pramogoms ir aplinkos kokybei gerinti.

10. **Priklausomasis želdynas** – želdynas, esantis statiniams ir įrenginiams skirtame žemės sklype.

11. **Saugotini želdiniai** – medžiai ir krūmai, atitinkantys Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintus augimo vietas, rūšies ir matmenų kriterijus, pagal kuriuos medžiai ir krūmai priskiriami saugotiniams, ir (ar) savivaldybės institucijos sprendimu saugotinais paskelbti dendrologiškai, ekologiškai, estetiškai vertingi, kultūros paveldui ir kraštovaizdžiui reikšmingi želdiniai, kuriems kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietas ar intensyviai genėti reikalingas leidimas.

12. **Skveras** – ne mažesnis kaip 0,03 hektaro dekoratyvinis ar trumpalaikiam poilsiui skirtas urbanizuotoje ir (ar) urbanizuojamoje teritorijoje esantis atskiras želdynas su vyraujančiomis atviromis erdvėmis.

13. **Sodmenys** – medžių ir krūmų sėjinukai, sodinukai ir įsišaknijusios sodmeninės augalų dalys.

14. **Valstybinės reikšmės parkas** – parkas, turintis ekspertų ir (ar) mokslininkų pripažintą ypatingą istorinę, architektūrinę, kultūrinę, mokslinę, estetinę, ekologinę, dendrologinę ir (ar) kraštovaizdžio vertę ir įtrauktas į Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintą valstybinės reikšmės parkų sąrašą.

15. **Viešieji želdynai ir želdiniai** – valstybinėje ar savivaldybei priskirtoje žemėje esantys atskirieji ir priklausomieji želdynai ir želdiniai, skirti visuomenės poreikiams, taip pat privačioje žemėje esantys želdynai, viešai naudojami pagal sutartį su valstybės ar savivaldybės institucijomis.

16. **Žalioji jungtis** – želdynų, želdinių grupių, pavienių želdinių ir vertikaliųjų ir (ar) stogo želdinių visuma, užtikrinanti rekreacinius ir (ar) ekologinius ryšius tarp atskirųjų želdynų, miško masių ir (ar) kitų gamtinio karkaso struktūrų.

17. **Želdiniai** – ne miško žemėje įveisti ar natūraliai augantys medžiai, krūmai, lianos ir žoliniai augalai.

18. **Želdinių gerovė** – optimalus želdinių fiziologinių, ekologinių ir gyvybinės erdvės poreikių tenkinimas, siekiant išsaugoti želdinių sveikumą, ilgaamžiškumą ir atsparumą.

19. **Želdynas** – ne mažesnis kaip 0,01 hektaro ne miško žemės plotas su želdiniais, kuriame gali būti vandens telkinių, želdynų statinių ir įrenginių.

20. **Želdyno darbo projektas** – parengus želdyno projektą rengiamas dokumentas, kuriame nustatomi detalūs konstrukcijų, medžiagų, želdyno įrengimo kiekybiniai ir kokybiniai reikalavimai.

21. **Želdynų planavimas** – strateginis ir (ar) teritorijų planavimas teisės aktų nustatyta tvarka, kurį atliekant numatomas želdynų, žaliųjų jungčių išdėstymas, apsaugos ir tvarkymo principai, kiti želdinių gerovę, ekologinį stabilumą ir gyvenamosios aplinkos kokybę užtikrinantys sprendiniai.

22. **Želdyno projektas** – vadovaujantis šiuo įstatymu parengtas dokumentas, kuriame remiantis inventorizavimo ir tyrimų duomenimis tekstu ir grafiškai pateikiami želdyno kūrimo ir (ar) pertvarkymo techniniai ir architektūriniai–meniniai sprendiniai ir želdyno priežiūros rekomendacijos.

23. **Želdyno projektinis pasiūlymas** – projektuojamo želdyno ar želdinių pertvarkymo pagrindinių sprendinių idėja, pagal kurią siūloma rengti želdyno projektą.

24. **Želdynų ir želdinių apsauga** – visuma veiksmų ir priemonių, kuriomis užtikrinamas želdynų kompozicijos, vizualinės vienovės, želdinių kiekio ir įvairovės išsaugojimas, želdinių gerovė, įskaitant želdynų ir želdinių saugojimą nuo neteisėto naikinimo.

25. **Želdynų ir želdinių būklės ekspertizė** – želdynų ir želdinių fizinės, ekologinės, fiziologinės, estetinės būklės, mechaninio stabilumo rizikos ir gyvybinės erdvės tyrimas ir vertinimas.

26. **Želdynų ir želdinių priežiūra** – periodiškai atliekami darbai, kuriais siekiama želdyne palaikyti ir (ar) pagerinti želdinių būklę, kad želdynas geriausiai atitiktų savo paskirtį, taip pat palaikyti ir (ar) pagerinti pavienių želdinių ar jų grupių tinkamą dendrologinę (ekologinę) būklę, želdynų statinių ir įrenginių techninę būklę.

27. **Želdynų ir želdinių tvarkymas** – darbai, kuriais prižiūrimi, atkuriami, keičiami, atnaujinami želdynai, pavieniai želdiniai arba jų grupės, želdynų statiniai ir įrenginiai.

28. **Želdynų sistema** – teritorijų planavimo dokumentuose numatyta urbanizuotų teritorijų gamtinio karkaso ir (ar) žaliosios infrastruktūros dalis – tikslingai ir nuosekliai formuojama želdynų, pavienių želdinių, jų grupių ir žaliųjų jungčių visuma, palaikanti ekologinį stabilumą ir gerinanti žmonių gyvenamosios aplinkos sąlygas.

29. **Želdynų statiniai ir įrenginiai** – atraminės sienelės, aikštelės, terasos, tvorelės, laiptai, pavėsinės, paviljonai, amfiteatrai, stoginės, lieptai, tiltai, šviestuvai, pergolės, stendai, skydai, nuorodos, meno kūriniai, kiti želdynų elementai, atitinkantys želdynų formavimo tikslus ir jų lankytojų poreikius.

30. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatyme, Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme, Lietuvos Respublikos kelių įstatyme, Lietuvos Respublikos miškų įstatyme, Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatyme, Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatyme, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatyme, Lietuvos Respublikos turizmo įstatyme, Lietuvos Respublikos statybos įstatyme, Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatyme, Lietuvos Respublikos žemės įstatyme.

3 straipsnis. Bendrieji želdynų ir želdinių kūrimo, apsaugos, priežiūros ir tvarkymo principai

Želdynų ir želdinių kūrimas, apsauga, priežiūra ir tvarkymas organizuojami pagal šiuos principus:

1) darnaus vystymosi – želdynų sistema kuriama derinant aplinkos apsaugos, socialinio ir ekonominio vystymosi tikslus: saugoma ir turtinama biologinė įvairovė, kraštovaizdžio savitumas, palaikomos ekosistemų funkcijos; išlaikomi užstatytų teritorijų, želdynų ir gyventojų poilsiui bei sveikatingumui skirtų teritorijų pagal galiojančias normas nustatyti optimalūs ploto santykiai, ekologiniai ir estetiški ryšiai aplinkoje; siekiama vientiso ir tolygaus želdynų išdėstymo ir bendros želdynų sistemos sukūrimo, prioritetą teikiant regiono gamtines ir klimatinės sąlygas atitinkančioms rūšims; kuriant želdynus, sodinant naujus ar prižiūrint ir tvarkant esamus želdinius, numatomos prevencinės priemonės, užtikrinančios asmenų ir eismo saugumą automobilių ir geležinkelio keliuose, mažinančios neigiamą poveikį statiniams; planuojamos želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo priemonės turi būti ekonomiškai pagrįstos;

2) viešojo intereso prioriteto – į sprendimų dėl želdynų ir želdinių priėmimą įtraukiama suinteresuota visuomenė; priimant sprendimus dėl želdynų ir želdinių, derinami valstybės, savivaldybių, suinteresuotos visuomenės interesai, atsižvelgiama į estetinių, psichologinių, rekreacinių ir edukacinių visuomenės poreikių tenkinimo galimybes, suinteresuotos visuomenės motyvuotą nuomonę;

3) profesionalumo ir atsakomybės – užtikrinama, kad želdynus kurtų, želdynų ir želdinių apsauga rūpintųsi, prižiūrėtų ir tvarkytų profesinės kvalifikacijos reikalavimus atitinkantys specialistai; perkančiosios organizacijos, organizuodamos viešuosius pirkimus želdynų kūrimo, želdynų ir želdinių inventorizavimo, apsaugos, priežiūros ir tvarkymo ar želdynų ir želdinių būklės ekspertizės darbams atlikti, turi užtikrinti, kad šiuos darbus vykdyti būtų atrinkti profesinės kvalifikacijos reikalavimus atitinkantys asmenys;

4) tęstinumo – siekiama išsaugoti praeityje susiformavusius ir suformuotus želdynus ir pavienius želdinius ar jų grupes, istorinių želdynų ir juose arba greta jų esančių pastatų ansamblių ar kompleksų vientisumą, priimti sprendimus atsižvelgiant į želdynų kūrimo, apsaugos, priežiūros ir tvarkymo tradicijas, kuo ilgiau palaikyti brandžių medžių gyvybingumą;

5) želdinių gerovės užtikrinimo – kuriant želdynus, tvarkant ir prižiūrint želdynus ir pavienius želdinius ar jų grupes, taip pat atliekant su želdynų ir želdinių apsauga, priežiūra ir tvarkymu nesusijusius darbus želdinių augimo vietose, siekiama pasirinkti darbų atlikimo laiką ir priemones, padedančias išlaikyti ir užtikrinti želdinių sveikumą, ilgaamžiškumą ir fizinį atsparumą.

II SKIRSNIS

ŽELDYNŲ IR ŽELDINIŲ APSAUGOS, PRIEŽIŪROS IR TVARKYMO, ŽELDYNŲ KŪRIMO VALSTYBINIS VALDYMAS

4 straipsnis. Valstybės institucijų kompetencija želdynų ir želdinių valdymo srityje

1. Želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros, tvarkymo ir želdynų kūrimo valstybinį valdymą pagal kompetenciją vykdo Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Lietuvos Respublikos kultūros ministerija, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, jų įgaliotos institucijos ir savivaldybių institucijos.

2. Vyriausybė:

- 1) tvirtina kriterijus, kuriuos atitinkantys medžiai ir krūmai laikomi saugotinais;
- 2) tvirtina Valstybinės reikšmės parkų nuostatus ir Valstybinės reikšmės parkų sąrašą.

3. Aplinkos ministras:

1) nustato želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo, želdynų kūrimo, želdinių veisimo, sodmenų kokybės reikalavimus;

2) nustato viešuosius želdynus projektuojančių, viešųjų želdynų ir želdinių priežiūrą ir tvarkymą vykdančių asmenų kvalifikacijos kėlimo tvarką;

3) nustato želdynų ir želdinių būklės ekspertizės atlikimo tvarką;

4) nustato nepriklausomų želdynų ir želdinių ekspertų, želdynų projektų rengimo vadovų atestatų išdavimo tvarką.

4. Kultūros ministerijos įgaliota institucija:

1) koordinuoja ir organizuoja želdynų – kultūros paveldo objektų – inventorizavimą ir stebėseną;

2) rengia paveldo tvarkybos reglamentą, skirtą istorinių želdynų tvarkybai ir istorinių želdynų paveldotvarkos programas ir organizuoja šių programų vykdymą;

3) kontroliuoja želdynų, esančių kultūros paveldo objektų teritorijoje ar kultūros paveldo vietovėje, tvarkybą ir priežiūrą, inicijuoja ir organizuoja jų skelbimą valstybės saugomais kultūros paveldo objektais.

5. Susisiekimo ministras nustato medžių ir krūmų, augančių geležinkelio kelių ir jų įrenginių apsaugos zonoje ir už jos ribų, valstybinės reikšmės automobilių kelių juostoje, pripažinimo keliančiais pavoju geležinkelių ir automobilių transporto eismo saugai sąlygas ir tvarką.

6. Susisiekimo ministerija:

1) koordinuoja želdinių, patenkančių į viešosios geležinkelių infrastruktūros kelių ir jų įrenginių, geležinkelio želdinių apsaugos zonas, ir valstybinės reikšmės automobilių kelių želdinių apsaugą, priežiūrą, tvarkymą ir naujų želdinių viešosios geležinkelių infrastruktūros kelių ir jų įrenginių, geležinkelio želdinių apsaugos zonose veisimą;

2) koordinuoja viešosios geležinkelių infrastruktūros kelių ir jų įrenginių želdinių, geležinkelio želdinių, valstybinės reikšmės automobilių kelių želdinių inventorizavimą, apskaitą ir būklės stebėseną;

7. Švietimo, mokslo ir sporto ministerija kartu su Aplinkos ministerija koordinuoja formalųjį ir neformalųjį mokymą želdynų kūrimo, želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo klausimais.

8. Energetikos ministras nustato želdinių priežiūros ir tvarkymo reikalavimus elektros tinklų apsaugos zonose.

5 straipsnis. Savivaldybių institucijų kompetencija želdynų ir želdinių valdymo srityje

1. Savivaldybių atstovaujamosios institucijos:

1) tvirtina savivaldybės želdynų ir želdinių apsaugos taisykles;

2) tvirtina lėšų, reikalingų želdynų ir želdinių apsaugai, priežiūrai ir tvarkymui, želdynų kūrimui ir naujų želdinių veisimui, želdynų ir želdinių inventorizavimui, želdynų ir želdinių būklės ekspertizę atlikimui skyrimo tvarką;

3) skelbia dendrologiniai, ekologiniai, estetiški vertingus, kultūros paveldui ir kraštovaizdžiui reikšmingus želdinius saugotinais.

2. Savivaldybių vykdomosios institucijos jų teritorijose:

1) organizuoja atskirųjų želdynų žemės sklypų formavimą, šių sklypų kadastrinius matavimus ir įrašymą į Nekilnojamojo turto kadastrą;

2) organizuoja želdynų ir želdinių inventorizavimą ir apskaitą, vykdo jų būklės stebėseną ir tvarko šiuos duomenis viešose informacinėse sistemose;

3) organizuoja valstybinėje ir savivaldybei priskirtoje žemėje esančių želdynų ir želdinių apsaugą, priežiūrą ir tvarkymą, želdynų kūrimą ir naujų želdinių veisimą;

4) organizuoja želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo komisijos veiklą, užtikrina jos sprendimų skelbimą savivaldybės interneto svetainėje. Komisijos sudėtį ir nuostatus tvirtina savivaldybės administracijos direktorius;

5) organizuoja teritorijų planavimo dokumentų, numatančių želdynų sistemos ir atskirų jos dalių išskyrimo, atskirųjų želdynų ribų nustatymo, atskirųjų ir priklausomųjų želdynų apsaugos ir naudojimo privalomųjų reikalavimų nustatymo sprendinių, rengimą;

6) vykdo želdynų ir želdinių tvarkymo, želdynų kūrimo, naujų želdinių veisimo, želdynų ir želdinių inventorizavimo darbų priežiūrą;

7) su privačių želdynų ir želdinių savininkais ar valdytojais sudaro sutartis dėl privačių želdynų lankymo sąlygų, želdinių apsaugos ir priežiūros;

8) planuoja sodmenų, reikalingų želdynų ir želdinių tvarkymo, želdynų kūrimo ir želdinių veisimo darbams atlikti, einamąjį (iki 3 metų laikotarpiui) ir perspektyvinį (iki 10 metų laikotarpiui) poreikį;

9) sprendžia savivaldybės teritorijoje esančių viešųjų želdinių kirtimo ar kitokio pašalinimo iš augimo vietos, genėjimo, gydymo klausimus;

10) organizuoja želdinių priežiūrą vietinės reikšmės viešųjų kelių juostose, sanitarinės apsaugos zonose, urbanizuotų teritorijų elektros linijų apsaugos zonose;

11) išduoda leidimus kirsti saugotinus želdinius, kitaip pašalinti iš augimo vietos ir intensyviai genėti;

12) konsultuoja želdinių savininkus ar valdytojus dėl želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo;

13) informuoja visuomenę apie numatomus želdynų kūrimo, viešųjų želdynų ir želdinių tvarkymo darbus, želdynų ir želdinių inventorizavimą, leidimų saugotiniams želdiniams kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti išdavimą, želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo komisijos sprendimus, einamąjį ir perspektyvinį sodmenų poreikį, želdynų ir želdinių būklės ekspertizę, želdinių atkuriamosios vertės kompensacijų lėšų panaudojimą, vadovaudamasi asmens duomenų apsaugos reikalavimais;

14) planuoja želdynų kūrimo, želdinių veisimo ir tvarkymo, priežiūros priemones savivaldybės strateginio planavimo dokumentuose: strateginiame plėtros ir (ar) strateginiame veiklos planuose, aplinkos apsaugos programoje ar specialioje želdynų ir želdinių programoje.

III SKIRSNIS

ŽELDYNŲ SISTEMA IR ŽELDYNŲ NORMAVIMAS

6 straipsnis. Želdynų sistema

1. Siekiant geriau subalansuoti urbanistinio ir gamtinio karkaso struktūras, užtikrinti gyvenamosios aplinkos kokybės ir rekreacinius poreikius, palaikyti teritorijos ekologinį stabilumą ir ekosistemų funkcijas, formuojama želdynų sistema.

2. Želdynų sistemą sudaro:

- 1) atskirieji želdynai;
- 2) priklausomieji želdynai;
- 3) pavieniai želdiniai ir jų grupės;
- 4) žaliosios jungtys.

3. Želdynų sistema planuojama savivaldybės lygmens ir (ar) vietovės lygmens kompleksinio ir specialiojo teritorijų planavimo dokumentuose įvertinus vietovei būdingus gamtinius ir kultūrinius kraštovaizdžio elementus, istorinę raidą, urbanistinę erdvinę struktūrą, bendruosius teritorijų naudojimo ir apsaugos reikalavimus.

4. Atsižvelgiant į želdynų vietą miesto ar miestelio erdvinėje struktūroje ir jų pasiekiamumą (atstumą nuo gyvenamojo pastato iki artimiausios želdyno ribos), skiriami miestų ir miestelių centriniai, rajoniniai ir vietiniai atskirieji želdynai. Atskirųjų želdynų išdėstymo kriterijus miestų ir miestelių planinėje struktūroje ir jų normas tvirtina aplinkos ministras. Atsižvelgiant į želdynų reikšmę, savivaldybių strateginiuose plėtros ir veiklos planuose nustatomi jų tvarkymo ir finansavimo prioritetai, priežiūros organizavimo būdai.

7 straipsnis. Atskirieji ir priklausomieji želdynai

1. Atskiriesiems želdynams formuojami jiems skirti žemės sklypai, kuriuose rekreaciniams, mokslo-mokymo, aplinkos kokybės gerinimo, sveikatinimo, estetiniams ir kitiems visuomenės poreikiams tenkinti kuriami ir tvarkomi želdynai rekreacinėms, mokslo tyrimo ir švietimo, kultūros, pažinimo veikloms ar ekologinėms funkcijoms vykdyti.

2. Priklausomieji želdynai kuriami ir tvarkomi atsižvelgiant į žemės sklypo pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir naudojimo būdą, vadovaujantis teritorijų planavimo dokumentų sprendiniais.

3. Pagal žemės, kurioje yra želdynai, nuosavybės formą atskirieji ir priklausomieji želdynai skirstomi į viešuosius ir privačius.

8 straipsnis. Želdynų normavimas

1. Atskirieji želdynai miestuose ir miesteliuose kuriami atsižvelgiant į ekologinius, estetinius, rekreacinius, sveikatinimo, mokslo-mokymo poreikius. Miestų, miestelių ir kurortų teritorijose atskirųjų želdynų reikalavimus (minimalų privalomą plotą ir didžiausius jų pasiekiamumo atstumus), privalomus rengiant teritorijų planavimo dokumentus, tvirtina aplinkos ministras.

2. Priklausomųjų želdynų minimalų privalomą santykinį plotą žemės sklype (toliau – priklausomųjų želdynų norma) tvirtina aplinkos ministras.

3. Žaliųjų jungčių ir atskirųjų želdynų kaimo gyvenamosiose vietovėse plotai nenormuojami.

IV SKIRSNIS

ŽELDYNŲ KŪRIMAS, ŽELDYNŲ IR ŽELDINIŲ APSAUGA, PRIEŽIŪRA IR TVARKYMAS, ŽELDYNŲ IR ŽELDINIŲ INVENTORIZAVIMAS IR STEBĖSENA

9 straipsnis. Želdynų planavimas ir projektavimas

1. Želdynų kūrimo procesas apima želdynų planavimo, želdynų projektavimo ir želdynų projekto įgyvendinimo procesus, kurių metu, atsižvelgiant į šio įstatymo 3 straipsnyje nurodytus bendruosius želdynų ir želdinių kūrimo, apsaugos, priežiūros ir tvarkymo principus, formuojami nauji arba pertvarkomi esami želdynai.

2. Želdynų plėtros, želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo strateginės kryptys, išdėstymo principai numatomi savivaldybių strateginiuose plėtros ir veiklos planuose.

3. Želdynų sistemos ir (ar) atskirųjų želdynų ribos numatomos, saugomi ir saugotini želdiniai ar jų grupės gali būti pažymimos, sprendiniai ir bendrieji reikalavimai atskiriesiems ir priklausomiesiems želdynams gali būti nustatomi šiuose teritorijų planavimo dokumentuose: savivaldybių ar jų dalių bendruosiuose planuose, detaliuosiuose planuose, inžinerinės infrastruktūros vystymo planuose, specialiojo teritorijų planavimo žemėtvarkos dokumentuose (žemėtvarkos schemose, kaimo plėtros žemėtvarkos projektuose), saugomų teritorijų specialiojo teritorijų planavimo dokumentuose, nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentuose.

4. Naujiems viešiesiems atskiriesiems želdynams įrengti ar esamiems viešiesiems atskiriesiems želdynams pertvarkyti privaloma parengti želdyno projektą.

5. Priklausomųjų želdynų įrengimas ar pertvarkymas numatomas statinių ir kitų objektų projektuose, kuriuose būtina įvertinti želdinių inventORIZAVIMO duomenis ir nepriklausomo želdynų

ir želdinių eksperto išvadą, kai tokią išvadą parengti būtina pagal šio įstatymo 22 straipsnio 2 dalį, vadovautis priklausomųjų želdynų normomis, teritorijų planavimo dokumentų sprendiniais, statybą ir teritorijų planavimą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimais.

6. Privatiems želdynams įrengti, prižiūrėti ir tvarkyti želdynų projektų rengti neprivaloma. Įrengiant ar pertvarkant privačius želdynus, veisiant želdinius privačioje žemėje, būtina laikytis želdinių sodinimo minimalių atstumų ir priežiūros reikalavimų, nustatomų aplinkos ministro tvirtinamomis Želdynų įrengimo ir želdinių veisimo taisyklėmis.

7. Viešųjų atskirųjų želdynų projektų rengimo tvarka ir etapai:

1) parengiamojo etapo metu, prieš pradėdant projektuoti želdyną, parengiamos projektavimo sąlygos, projektavimo darbų užduotis, topografinė nuotrauka, atliekamas želdinių inventorizavimas (arba tikslinami anksčiau kaip prieš 3 metus atliktų inventorizavimų ir (ar) stebėsenos duomenys), atliekama želdynų ir želdinių būklės ekspertizė, kai tokią ekspertizę privaloma atlikti vadovaujantis šio įstatymo 22 straipsnio 2 dalimi; atliekami želdyno esamos būklės (aplinkos, dirvožemio, dendrologiniai, hidrologiniai, istoriniai ir archeologiniai (projektuojant istorinius želdynus), kiti tyrimai; atliekamos vietos gyventojų apklausos ir (ar) konsultacijos dėl jų poreikių; parengiama, pristatoma ir aptariama su suinteresuota visuomene projekto idėja apie želdyno paskirtį, galimus pagrindinius želdyno projekto sprendinius, preliminarus jų įgyvendinimo biudžetas;

2) projektavimo etapo metu rengiamas želdyno projektas – tekstone ir grafine forma pateikiami parengiamojo etapo išvadų pagrindu suformuoti želdyno techniniai ir architektūriniai – meniniai sprendiniai, sąnaudų kiekių žiniaraščiai; istoriniams želdynams rengiamas želdyno tvarkybos darbų projektas; želdyno projektas pristatomas suinteresuotai visuomenei; projekto užsakovo sprendimu gali būti rengiamas ir želdyno darbo projektas, kuriame pateiktas sukurto želdyno ilgalaikės priežiūros ir tvarkymo planas;

3) parengtą, pristatytą suinteresuotai visuomenei ir pagal užsakovo nurodymus patikslintą želdyno projektą priima ir patvirtina užsakovas.

8. Viešųjų atskirųjų želdynų projektai, apimantys kompleksinį želdyno tvarkymą – reljefo formavimą, želdinių, kelių, takų, želdynų statinių ir įrenginių, vandens telkinių tvarkymą, lauko apšvietimą, vandens tiekimą, kitus želdyno teritorijos tvarkymo elementus, rengiami vadovaujantis šiuo įstatymu ir Statybos įstatymą įgyvendinančiais statybos techniniais reglamentais, numatančiais statinio projektavimą.

10 straipsnis. Viešųjų želdynų įrengimas

1. Viešieji želdynai įrengiami ar pertvarkomi vadovaujantis želdynų projektais, kai tokius privaloma parengti vadovaujantis šio įstatymo 9 straipsnio 4 dalimi, ir Želdynų įrengimo ir želdinių veisimo taisyklėmis.

2. Sodmenų kokybės reikalavimus viešųjų želdynų įrengimui ir želdinių viešosiose erdvėse sodinimui nustato aplinkos ministras.

3. Viešųjų atskirųjų želdynų įrengimas finansuojamas iš 26 straipsnio 1 dalyje nurodytų lėšų. Dalį viešųjų atskirųjų želdynų kūrimo, pavienių želdinių ir jų grupių sodinimo, apsaugos, tvarkymo ir priežiūros funkcijų savivaldybės gali suteikti vietos bendruomenėms, bendrijoms, nevyriausybinėms organizacijoms, sudarydamos sutartis dėl bendradarbiavimo želdynų kūrimo, pavienių želdinių ir jų grupių sodinimo, apsaugos, priežiūros ir tvarkymo srityje. Vietos bendruomenės, bendrijos, nevyriausybinės organizacijos, vykdydamos bendradarbiavimo sutartyse nustatytus sutartinius įsipareigojimus, turi laikytis šio įstatymo VII skirsnyje nustatytų reikalavimų.

11 straipsnis. Želdynų ir želdinių apsauga

1. Už želdynų ir želdinių apsaugą atsako želdynų ir želdinių savininkai, valdytojai ar naudotojai.

2. Želdynų ir želdinių savininkas, valdytojas ar naudotojas užtikrina želdynų ir želdinių apsaugą savo lėšomis.

3. Želdinių apsaugos reikalavimus vykdant statybos darbus, įskaitant valstybinės reikšmės kelių ir viešosios geležinkelių infrastruktūros kelių ir jų įrenginių statybos ir remonto darbus, reglamentuoja aplinkos ministro tvirtinamos Želdinių apsaugos, vykdant statybos darbus, taisyklės.

12 straipsnis. Saugomi ir saugotini želdiniai

1. Saugomais gamtos paveldo objektais želdiniai, jų grupės ir želdynai skelbiami, prižiūrimi ir tvarkomi pagal Saugomų teritorijų įstatymą. Saugomais kultūros paveldo objektais želdynai skelbiami, prižiūrimi ir tvarkomi pagal Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymą.

2. Želdiniai, atitinkantys Vyriausybės nustatytus kriterijus dėl augimo vietos, rūšies ir matmenų, laikomi saugotinais.

3. Dendrologiškai, ekologiškai, estetiškai vertingus, kultūros paveldui ir kraštovaizdžiui reikšmingus želdinius savivaldos institucijos skelbia saugotinais želdiniais. Kriterijus, pagal kuriuos savivaldos institucijos priima sprendimus dėl konkrečių želdinių paskelbimo saugotinais, nustato aplinkos ministras.

4. Saugotinus želdinius kirsti ir (ar) kitaip pašalinti iš augimo vietos ir (ar) intensyviai genėti (kai pašalinama daugiau kaip 30% lajos), jei tai neprieštaruja savivaldybės strateginiams plėtros ir veiklos planams, savivaldybės ir (ar) vietovės lygmens kompleksinio ir specialiojo teritorijų planavimo dokumentams, galima tik turint savivaldybės vykdomosios institucijos išduotą leidimą. Už nukirstus saugotinus želdinius želdinių savininkai ar valdytojai, kiti fiziniai ar juridiniai asmenys, kuriems išduotas leidimas kirsti saugotinus želdinius, kitaip pašalinti iš augimo vietos ir (ar) intensyviai genėti, privalo į savivaldybės biudžetą sumokėti želdinių atkuriamosios vertės kompensaciją pagal aplinkos ministro tvirtinamus Želdinių atkuriamosios vertės įkainius.

5. Neatlygintinai (nemokant želdinių atkuriamosios vertės kompensacijos) saugotinus želdinius galima kirsti, kai jie pažeisti stiebo ir šaknų puvinio arba vabzdžių kenkėjų ar grybinių ligų (išskyrus biologinei įvairovei svarbius želdinius, kurie nepavojingi žmonėms, statiniams ir eismui), pasvirę didesniu kaip 45° kampu, vykdomi teritorijų planavimo dokumentuose, viešųjų atskirųjų želdynų projektuose numatyti kraštovaizdžio formavimo kirtimai, auga ant piliakalnių, pilkapių, kapinėse ir ardo paminklus, antkapius kitus kapinių statinius ar įrenginius, gadina pastato pamatus ar kitas jo dalis, apsaugos zonose, kai tai nesuderinama su šių apsaugos zonų paskirtimi, auga teritorijoje, kuri naudojama valstybiniais geležinkeliams, valstybinės reikšmės keliams eksploatuoti, auga valstybinės ir vietinės reikšmės kelio juostoje ir dėl blogos būklės kelia grėsmę užvirsti ant kelio, nurodyti saugomų teritorijų planavimo, saugomų rūšių ar buveinių apsaugos priemonių įgyvendinimo dokumentuose kaip kertami ar kitaip pertvarkomi, auga žemėje, kurioje teisės aktų nustatyta tvarka leidžiama veisti mišką.

6. Saugotinų želdinių kirtimo, kitokio pašalinimo iš augimo vietos ir intensyvaus genėjimo leidimų išdavimo tvarką tvirtina aplinkos ministras.

13 straipsnis. Želdynų ir želdinių priežiūra ir tvarkymas

1. Želdynų ir želdinių priežiūros ir tvarkymo darbai vykdomi vadovaujantis šiuo įstatymu, želdynų projektais, kai tokius projektus privaloma parengti, vadovaujantis šio įstatymo 9 straipsnio 4 dalimi, aplinkos ministro tvirtinamomis Medžių ir krūmų, vandens telkinių, esančių želdynuose, vejų ir gėlynų priežiūros taisyklėmis.

2. Viešieji atskirieji želdynai tvarkomi ir prižiūrimi pagal želdynų projektus, išskyrus šiuos želdinių priežiūros ir tvarkymo darbus: kasmetinį medžių ir krūmų genėjimą, nudžiūvusius, grėsmę žmonėms, statiniams ir eismui keliančius, invazinių medžių ir krūmų kirtimą, medžių ir krūmų atžalų pašalinimą, trėšimą, želdynų statinių ir įrenginių tvarkymą ir kitus želdynų ir želdinių priežiūros darbus, skirtus gerai fizinei ir estetinei želdyno būklei palaikyti.

3. Viešųjų želdynų ir želdinių priežiūros ir tvarkymo metu turi būti išsaugoti augantys sveiki, gyvybingi, estetiniu ir ekologiniu požiūriu vertingi, perspektyvūs augalai – dar nepasiekę gamtinės brandos ar ją pasiekę, tačiau vis dar geros būklės, nekeliantys nei fizinio, nei ligų ar kenkėjų židinių susidarymo pavojaus aplinkai. Draudžiama kirsti ar kitaip iš augimo vietos pašalinti ir intensyviai genėti saugotinus medžius laikotarpiu nuo kovo 15 iki rugpjūčio 1 d., išskyrus tuos atvejus, kai jie

kelia grėsmę gyventojams, jų turtui ir (ar) automobilių, geležinkelio kelių eismo ir skrydžių saugumui, taip pat kai tai būtina remontuojant, rekonstruojant ar tiesiant naują valstybinės reikšmės kelią, arba pateikiama eksperto, baigusio biologijos krypties studijas ir įgijusio kompetencijų ornitologijos srityje, pažyma, kad kertamame ir (ar) genimame medyje ir greta augančiuose medžiuose nėra besiveisiančių laukinių paukščių.

4. Želdynai ir želdiniai nuo ligų ir kenkėjų saugomi vadovaujantis aplinkos ministro tvirtinamomis Želdynų ir želdinių sanitarinės apsaugos taisyklėmis.

5. Valstybinės reikšmės parkų, kitų viešųjų želdynų, viešųjų kapinių, gatvių želdinių priežiūrą ir tvarkymą, kitoje nei privati žemė augančių saugotinių medžių genėjimą gali atlikti tik šio įstatymo 20 straipsnio 5 dalyje numatytą kvalifikaciją turintys želdynų ir želdinių priežiūros ir tvarkymo specialistai.

6. Želdinius, kurie auga viešosios geležinkelių infrastruktūros objektų užimamoje žemėje ir patenka į viešosios geležinkelių infrastruktūros kelių ir jų įrenginių apsaugos zonas ir geležinkelio želdinių apsaugos zonas, inventorizuoja, įtraukia į apskaitą, tvarko ir naujus želdinius šiose zonose veisia viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas. Želdinius, kurie auga privažiuojamųjų geležinkelio kelių ir jų įrenginių apsaugos zonose, saugo ir tvarko privažiuojamųjų geležinkelio kelių savininkas ar valdytojas.

7. Valstybinės reikšmės automobilių kelių želdinių priežiūra ir tvarkymas vykdomi vadovaujantis šiuo įstatymu, Lietuvos Respublikos kelių įstatymu ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintu Kelių priežiūros tvarkos aprašu.

14 straipsnis. Želdynų ir želdinių inventorizavimas ir apskaita

1. Želdynų ir želdinių inventorizavimo ir apskaitos tikslas – surinkti, apibendrinti ir pateikti suinteresuotoms institucijoms ir visuomenei duomenis apie želdynų ir želdinių rūšinę sudėtį, plotus, želdinių parametrus, būklę, sudarant sąlygas šiuos duomenis naudoti planuojant, projektuojant, vertinant želdynų ir želdinių būklę ir atitiktį teisės aktuose nustatytoms želdynų normoms.

2. Želdynų ir želdinių inventorizavimo darbus organizuoja ir inventorizavimo duomenų viešumą užtikrina savivaldybės.

3. Želdynai ir želdiniai inventorizuojami visoje savivaldybės teritorijoje, neatsižvelgiant į žemės, kurioje jie yra, nuosavybės formą. Želdynai ir želdiniai inventorizuojami surenkant pagrindinius duomenis (želdinio rūšis, želdyno rūšinę sudėtį, plotas) apie neurbanizuotoje teritorijoje esančius želdynus ir želdinius, žaliųjų jungčių želdinius, privačioje žemėje esančius želdynus ir želdinius ir išsamius duomenis (be pagrindinių duomenų, surenkami duomenys apie želdinių kiekį, amžių, aukštį, skersmenį, būklę, tvarkymo priemones) apie atskirųjų ir priklausomųjų želdynų, viešųjų kapinių, kelių, gatvių želdinius, kitus miestų, miestelių ir kaimo gyvenamųjų vietovių viešuosius želdynus ir želdinius. Želdynų ir želdinių inventorizavimo ir apskaitos taisyklės tvirtina aplinkos ministras.

4. Želdynų ir želdinių inventorizavimą gali atlikti asmenys, baigę kraštovaizdžio architektūros, biologijos, ekologijos, gamtinės geografijos, miškininkystės, agronomijos krypties studijas ir įgiję aukštąjį koleginių arba aukštąjį universitetinį išsilavinimą, kompetentingi arboristikos, dendrologijos srityse. Želdynus ir želdinius inventorizuojantys specialistai, pateikę asmens dokumentą ir savivaldybės institucijos išduotą patvirtinimą raštu apie savivaldybės institucijos pavedimu atliekamus inventorizavimo darbus, turi teisę darbo dienomis šviesiu paros metu įeiti į teritorijas, kuriose auga želdiniai, atlikti inventorizavimo darbus.

5. Naudojant želdynų ir želdinių inventorizavimo duomenis ir pagal šio įstatymo nustatytą želdynų klasifikaciją tvarkoma želdynų ir želdinių apskaita, kurios duomenys perkeliama į savivaldybių ar savivaldybių viešojo administravimo subjektų administruojamas viešas informacines sistemas.

6. Želdynų ir želdinių inventorizavimas atliekamas ne rečiau kaip kas 10 metų.

15 straipsnis. Želdynų ir želdinių būklės stebėsena

Valstybinėje ir savivaldybei priskirtoje žemėje esančių želdynų ir želdinių būklės stebėseną vykdo savivaldybės pagal aplinkos ministro tvirtinamą Želdynų ir želdinių būklės stebėsenos programą.

V SKIRSNIS

ISTORINIAI ŽELDYNAI IR VALSTYBINĖS REIKŠMĖS PARKAI

16 straipsnis. Istorinių želdynų kūrimo, priežiūros ir tvarkymo bendrieji reikalavimai

1. Istoriniai želdynai planuojami, projektuojami, prižiūrimi, tvarkomi išlaikant vientisas architektūrines kompozicijas, istorinius, etnografinius bruožus, atkuriant autentišką augaliją ir kitus elementus, konservuojant, restauruojant želdynų statinius ir įrenginius. Želdiniai istoriniuose želdynuose atnaujinami nekeičiant želdynų meninės išraiškos, pirminio projekto idėjos, atvirų erdvių ir medynų proporcijų, jų kontūrų plastikos.

2. Istoriniai želdynai – kultūros paveldo objektai – projektuojami, prižiūrimi ir tvarkomi vadovaujantis šiuo įstatymu ir Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu. Specialieji reikalavimai istorinių želdynų – kultūros paveldo objektų priežiūrai ir tvarkymui nustatomi kultūros ministro patvirtintame paveldo tvarkybos reglamente, skirtame istorinių želdynų tvarkybai.

17 straipsnis. Valstybinės reikšmės parkai

1. Valstybinės reikšmės parkams priskiriami į Vyriausybės patvirtintą Valstybinės reikšmės parkų sąrašą įrašyti, ypatingą istorinę, architektūrinę, kultūrinę, mokslinę, estetinę, ekologinę ir dendrologinę vertę turintys valstybinėje ar savivaldybių žemėje esantys parkai. Pasiūlymai steigti valstybinės reikšmės parkus turi būti pagrįsti moksliniais tyrimais ir (ar) kompleksine želdynų ir želdinių būklės ekspertize.

2. Parkų priskyrimo Valstybinės reikšmės parkams kriterijai, šių parkų apsauga, tvarkymas, lankymas ir kontrolė reglamentuojama Valstybinės reikšmės parkų nuostatuose.

VI SKIRSNIS

SU ŽELDYN AIS IR ŽELDINIAIS SUSIJĘS VIEŠASIS INTERESAS IR VISUOMENĖS INFORMAVIMAS

18 straipsnis. Su želdynais ir želdiniais susijęs viešojo intereso įgyvendinimas

Vykdam tinkamą želdynų ir želdinių apsaugą, priežiūrą ir tvarkymą, įgyvendinant skaidrų želdynų kūrimo ir pertvarkymo procesą užtikrinamas viešasis interesas, kuris įgyvendinamas:

1) išsiaiškinant ir įvertinant visuomenės poreikius prieš pradėdant planuoti, projektuoti ir įgyvendinti viešųjų želdynų projektus;

2) Teritorijų planavimo įstatymo ir Vyriausybės patvirtintų Visuomenės informavimo, konsultavimo ir dalyvavimo priiman sprendimus dėl teritorijų planavimo nuostatų nustatyta tvarka vykdant teritorijų planavimo dokumentų, kuriais planuojami želdynai, viešinimo procedūras ir šio įstatymo 19 straipsnio 1, 2, 3 dalyse nustatyta tvarka informuojant visuomenę apie numatomą viešųjų želdynų projektų rengimą ir įgyvendinimą;

3) šio įstatymo nustatyta tvarka informuojant visuomenę apie numatomus atlikti viešųjų želdynų ir želdinių tvarkymo darbus;

4) skelbiant želdynų ir želdinių inventorizavimo ir apskaitos duomenis ir juos patikslinant šio įstatymo 19 straipsnio 5 dalyje nustatyta tvarka;

5) viešai skelbiant želdynų ir želdinių būklės stebėsenos, viešųjų želdynų ir želdinių būklės ekspertizės duomenis šio įstatymo nustatyta tvarka.

19 straipsnis. Su želdynais ir želdiniais susijęs visuomenės informavimas

1. Viešųjų želdynų projektavimas yra viešas. Želdynų projektavimo viešumą užtikrina projekto rengimo užsakovas.

2. Informacija apie numatomus viešojo atskirojo želdyno projektavimo darbus likus ne mažiau kaip 10 darbo dienų iki šio projekto parengiamojo etapo pradžios dienos paskelbiama savivaldybės interneto svetainėje, seniūnijos, kurioje numatomi darbai, skelbimų lentoje, informaciniuose stenduose planuojamo vykdyti projekto teritorijoje arba greta jos vizualinės apžvalgos zonoje, nurodant, kokie parengiamojo etapo darbai ir koku laiku numatomi, iki kada ir kur galima susipažinti su planuojamais darbais, siūsti pasiūlymus ir pastabas dėl planuojamų darbų, taip pat informacija apie numatomus želdyno projekto parengimo, pristatymo suinteresuotai visuomenei, projekto patvirtinimo ir įgyvendinimo terminus. Pastabos ir pasiūlymai dėl numatomų viešojo atskirojo želdyno projektavimo darbų teikiami viso projektavimo proceso metu iki viešo svarstymo su suinteresuota visuomene pabaigos, o viešo svarstymo metu pasiūlymai teikiami ir žodžiu.

3. Viešųjų želdynų ir želdinių tvarkymo darbai gali būti pradėti ne anksčiau kaip po 5 darbo dienų nuo informacijos apie numatomus darbus paskelbimo pirmame savivaldybės interneto svetainės puslapyje. Nurodytas terminas netaikomas, kai viešųjų želdynų ir želdinių tvarkymo darbus atlikti reikia nedelsiant, kai dėl gamtos sąlygų, eismo ar kito įvykio želdinio būklė pakito ir želdinys kelia pavojų gyventojams, jų turtui ar eismo saugumui.

4. Savivaldybių vykdomosios institucijos privalo savivaldybės interneto svetainėje ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo leidimo kirsti saugotinus želdinius, kitaip pašalinti iš augimo vietos ir intensyviai genėti išdavimo dienos paskelbti informaciją apie išduotą leidimą, nurodyti numatomų kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti želdinių vietą, rūšį, skaičių, skersmenį.

5. Savivaldybių vykdomosios institucijos privalo savivaldybės interneto svetainėje paskelbti informaciją apie numatomo keisti žemės sklypo, kuriame yra atskiras želdynas, pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ar žemės sklypo naudojimo būdą; želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo komisijos sprendimus; sodmenų, reikalingų želdynų ir želdinių tvarkymo, želdynų kūrimo ir želdinių veisimo darbams atlikti, einamąjį (iki 3 metų laikotarpiui) ir perspektyvinį (iki 10 metų laikotarpiui) poreikį; želdynų ir želdinių inventorizavimo duomenis. Inventorizavimo duomenys vieną kartą per kalendorinius metus turi būti patikslinti informacija apie per kalendorinius metus išduotus leidimus saugotiniams želdiniams kirsti ar kitaip pašalinti iš augimo vietos, pagal juos iškirstus, kitaip pašalintus iš augimo vietos saugotinus želdinius, naujai sukurtus želdynus ir pasodintus želdinius, nurodant duomenų patikslinimo datą.

6. Savivaldybių vykdomosios institucijos savo interneto svetainėje kasmet ne vėliau kaip iki vasario 1 dienos paskelbia informaciją apie želdinių atkuriamosios vertės kompensacijų lėšų panaudojimą per praėjusius kalendorinius metus.

7. Savivaldybių vykdomosios institucijos želdynų ir želdinių būklės ekspertizės išvadą savivaldybės interneto svetainėje skelbia šio įstatymo 22 straipsnyje nustatyta tvarka.

VII SKIRSNIS

VIEŠUOSIUS ŽELDYNUS PROJEKTUOJANČIŲ, VIEŠŲJŲ ŽELDYNŲ IR ŽELDINIŲ PRIEŽIŪRĄ IR TVARKYMĄ VYKdančių ASMENŲ KVALIFIKACIJOS REIKALAVIMAI IR MOKYMAS

20 straipsnis. Viešuosius želdynus projektuojančių, viešuosius želdynus ir želdinius prižiūrinčių ir tvarkančių asmenų kvalifikacijos reikalavimai ir mokymas

1. Viešuosius želdynus projektuojančių, viešuosius želdynus ir želdinius prižiūrinčių ir tvarkančių asmenų kvalifikacijos reikalavimai apima išsilavinimo, profesinės veiklos patirties želdynų planavimo, projektavimo, tvarkymo ir priežiūros srityse, kvalifikacijos kėlimo reikalavimus.

2. Viešųjų želdynų projektus turi teisę rengti asmenys, kurie baigė kraštovaizdžio architektūros krypties studijas, taip pat asmenys, baigė biologijos, ekologijos, gamtinės geografijos, architektūros, miškininkystės, agronomijos krypties studijas ir yra įgiję aukštąjį koleginių arba aukštąjį universitetinį išsilavinimą arba turi jam lygiavertę aukštojo mokslo kvalifikaciją, taip pat

asmenys, iki 2009 metų įgiję aukštesnįjį išsilavinimą ar iki 1995 metų įgiję specialųjį vidurinį išsilavinimą, kompetentingi želdynų planavimo ir (ar) projektavimo, arboristikos, dendrologijos srityse. Viešųjų želdynų projektų rengimo vadovu gali būti asmenys, turintys šioje dalyje nustatytą išsilavinimą (kvalifikaciją) ir želdynų projektų rengimo vadovo atestatą.

3. Viešųjų želdynų ir želdinių priežiūros ir tvarkymo darbų vadovai privalo būti baigę kraštovaizdžio architektūros, biologijos, ekologijos, gamtinės geografijos, architektūros, miškininkystės, agronomijos, aplinkos inžinerijos, statybos inžinerijos ar transporto inžinerijos krypties studijas ir įgiję aukštąjį koleginių arba aukštąjį universitetinį išsilavinimą arba turi jam lygiavertę aukštojo mokslo kvalifikaciją, taip pat asmenys, iki 2009 metų įgiję aukštesnįjį išsilavinimą ar iki 1995 metų įgiję specialųjį vidurinį išsilavinimą ir (ar) kompetentingi želdynų planavimo, projektavimo ir (ar) arboristikos srityse arba turi ne mažesnę kaip 5 metų patirtį želdynų priežiūros ir tvarkymo srityje.

4. Viešųjų želdynų projektus rengiantys asmenys, viešųjų želdynų projektų rengimo vadovai, viešųjų želdynų ir želdinių priežiūros ir tvarkymo darbų vadovai privalo kelti kvalifikaciją ne rečiau kaip kas 5 metus išklausdami švietimo įstaigos, mokslo ir studijų institucijos ar kito švietimo teikėjo vykdomus mokymus, organizuojamus pagal programą, sudarytą pagal Aplinkos ministerijos nustatytus reikalavimus.

5. Viešųjų želdynų ir želdinių priežiūros ir tvarkymo specialistai, atliekantys viešųjų želdynų pertvarkymo, želdinių veisimo, medžių ir krūmų kirtimo, genėjimo, vejų ir gėlynų įrengimo, želdinių apsaugos nuo ligų ir kenkėjų darbus, privalo būti išklause švietimo įstaigos, mokslo ir studijų institucijos ar kito švietimo teikėjo organizuojamus neformaliojo mokymo kursus želdynų apsaugos, priežiūros ir tvarkymo srityje, turėti tai patvirtinantį dokumentą. Švietimo įstaigos, mokslo ir studijų institucijos ar kiti švietimo teikėjai rengia Želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo veiklą vykdančių asmenų mokymo programą pagal Aplinkos ministerijos nustatytus reikalavimus.

6. Valstybės ir savivaldybės institucijos privalo užtikrinti, kad viešųjų želdynų projektų rengimui vadovautų, viešųjų želdynų projektus rengtų, viešųjų želdynų ir želdinių priežiūros ir tvarkymo darbus atliktų ir jiems vadovautų tik šiame straipsnyje nurodytus reikalavimus atitinkantys asmenys.

7. Lietuvos Respublikoje ar kitoje valstybėje narėje įsteigtas juridinis asmuo ar kita organizacija ar jų padaliniai gali teikti viešųjų želdynų projektavimo ir (ar) priežiūros ir tvarkymo paslaugas, jeigu jų darbuotojas (fizinis asmuo), projektuojantis, prižiūrintis ir (ar) tvarkantis viešąjį želdyną, atitinka šio straipsnio 2 dalyje nustatytus reikalavimus viešuosius želdynus projektuojantiems asmenims ir (ar) šio straipsnio 3 ir 5 dalyse nustatytus reikalavimus viešuosius želdynus ir želdinius prižiūrintiems ir tvarkantiems asmenims.

21 straipsnis. Želdynų projektų rengimo vadovai

1. Viešųjų želdynų projektų rengimui turi teisę vadovauti asmenys, turintys želdynų projektų rengimo vadovo atestatą. Želdynų projektų rengimo vadovo atestato išdavimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo, galiojimo panaikinimo tvarką nustato aplinkos ministras. Želdynų projektų rengimo vadovų atestatus išduoda Aplinkos ministerijos įgaliota institucija.

2. Fizinis asmuo, norintis gauti želdynų projektų rengimo vadovo atestatą, turi atitikti šio įstatymo 20 straipsnio 2 dalyje nurodytus kvalifikacinius reikalavimus, turėti ne mažesnę kaip 5 metų darbo patirtį kraštovaizdžio ir (ar) želdynų planavimo ir projektavimo srityje ir pateikti aplinkos ministro nustatytos formos prašymą, kvalifikaciją ir patirtį patvirtinančius dokumentus per kontaktinį centrą arba Aplinkos ministerijos įgaliotą instituciją.

3. Šiame straipsnyje želdynų projektų rengimo vadovams nustatyti reikalavimai netaikomi kitos Europos Sąjungos valstybės narės, Šveicarijos Konfederacijos arba valstybės, pasirašiusios Europos ekonominės erdvės sutartį, piliečiams ir kitiems fiziniams asmenims, kurie naudojami Europos Sąjungos teisės aktuose jiems suteiktomis judėjimo teisėmis, jeigu jie turi kitos valstybės narės, Šveicarijos Konfederacijos arba valstybės, pasirašiusios Europos ekonominės erdvės sutartį,

kompetentingos institucijos išduotą atestatą arba kitą dokumentą, įrodantį, kad jie kilmės valstybėje turi teisę užsiimti želdynų projektų rengimą atitinkančia veikla.

4. Ne vėliau kaip per 20 dienų nuo prašymo ir visų tinkamai pateiktų dokumentų želdynų projektų rengimo vadovo atestatui gauti gavimo dienos Aplinkos ministerijos įgaliota institucija priima sprendimą ir išduoda želdynų projektų rengimo vadovo atestatą arba motyvuotai atsisako jį išduoti ir apie priimtą sprendimą informuoja prašymą pateikusį asmenį. Jeigu pareiškėjas pateikia netinkamai įformintą prašymą arba ne visus dokumentus, kurių reikia atestatui išduoti, per 5 darbo dienas nuo pranešimo gavimo dienos pareiškėjas turi patikslinti prašymą ar pateikti trūkstamus dokumentus. Jei per nustatytą terminą Aplinkos ministerijos įgaliota institucija nepriima sprendimo dėl želdynų projektų rengimo vadovo atestato išdavimo ar motyvuotai neatsisako išduoti želdynų projektų rengimo vadovo atestato, laikoma, kad želdynų projektų rengimo vadovo atestatas išduotas. Želdynų projektų rengimo vadovo atestatas galioja neterminuotai. Želdynų projektų rengimo vadovo atestato turėtojas neturi teisės perleisti suteiktos teisės vykdyti želdynų projektų rengimo vadovo veiklą.

5. Želdynų projektų rengimo vadovai privalo savo lėšomis reguliariai kelti kvalifikaciją, ne rečiau kaip kas 5 metus išklausti švietimo įstaigos, mokslo ir studijų institucijos ar kito švietimo teikėjo vykdomus mokymus, organizuojamus pagal programą, sudarytą pagal Aplinkos ministerijos nustatytus reikalavimus ir pateikti kvalifikacijos kėlimą patvirtinančius dokumentus Aplinkos ministerijos įgaliotai institucijai šios institucijos nustatyta tvarka.

6. Aplinkos ministerijos įgaliotai institucijai nustačius, kad želdynų projektų rengimo vadovas pažeidė viešųjų atskirųjų želdynų projektų rengimo tvarkos, nurodytos šio įstatymo 9 straipsnio 7 dalyje, ir (ar) kvalifikacijos kėlimo reikalavimus, nurodytus šio straipsnio 5 dalyje, raštu įspėja želdynų projektų rengimo vadovą apie galimą želdynų projektų rengimo vadovo atestato galiojimo sustabdymą ir nustato ne ilgesnį kaip 6 mėnesių terminą darbo ir (ar) kvalifikacijos kėlimo trūkumams pašalinti.

7. Želdynų projektų rengimo vadovo atestato galiojimas sustabdomas ne ilgesniam kaip 6 mėnesių laikotarpiui ir nustatomas ne ilgesnis kaip 6 mėnesių terminas pažeidimams, dėl kurių sustabdomas atestato galiojimas, pašalinti šiais atvejais:

1) želdynų projektų rengimo vadovui per šio straipsnio 6 dalyje nustatytą terminą nepašalinus viešųjų atskirųjų želdynų projektų rengimo trūkumų;

2) kai asmuo nekėlė kvalifikacijos pagal šio straipsnio 5 dalyje nustatytus reikalavimus ir per Aplinkos ministerijos įgaliotos institucijos nustatytą terminą nepateikė jai kvalifikacijos kėlimą įrodančių dokumentų.

8. Želdynų projektų rengimo vadovo atestato galiojimas nestabdomas, jeigu vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymu želdynų projektų rengimo vadovo padarytas pažeidimas pripažįstamas mažareikšmiu.

9. Želdynų projektų rengimo vadovo atestato galiojimo sustabdymas panaikinamas, kai želdynų projektų rengimo vadovas per Aplinkos ministerijos įgaliotos institucijos nustatytą terminą pašalina nustatytus darbo ir (ar) kvalifikacijos kėlimo trūkumus, dėl kurių buvo sustabdytas želdynų projektų rengimo vadovo atestato galiojimas.

10. Želdynų projektų rengimo vadovo atestato galiojimas panaikinamas, jeigu yra nors viena iš šių sąlygų:

1) želdynų projektų rengimo vadovas pateikia rašytinį prašymą panaikinti jam išduotą želdynų projektų rengimo vadovo atestatą;

2) želdynų projektų rengimo vadovo atestatui gauti buvo pateikti melagingi duomenys;

3) želdynų projektų rengimo vadovas vykdydamas veiklą šurkščiai pažeidė šio įstatymo, kitų teisės aktų, reglamentuojančių želdynų kūrimą, želdynų ir želdinių apsaugą, priežiūrą, tvarkymą, reikalavimus. Šurkščiu pažeidimu laikomas įstatymų, kitų teisės aktų, reglamentuojančių želdynų kūrimą, želdynų ir želdinių apsaugą, priežiūrą, tvarkymą, pažeidimas, dėl kurio atsirado žala aplinkai, sunaikinus ar sužalojus želdinius, skaičiuojama pagal aplinkos ministro patvirtintą Žalos aplinkai sunaikinus ar sužalojus gamtinius kraštovaizdžio kompleksus ir objektus, skaičiavimo, ir (ar) atsirado žala tretiesiems asmenims, išskyrus atvejus, kai pagal aplinkos ministro patvirtintą

Žalos aplinkai ir kitų nuostolių pripažinimo mažareikšmė žala tvarkos aprašą padaryta mažareikšmė žala;

4) kai, sustabdžius želdynų projektų rengimo vadovo atestato galiojimą, asmuo tęsia veiklą neturėdamas tam teisės;

5) kai želdynų projektų rengimo vadovo atestato turėtojas šio straipsnio 7 dalyje nurodytais pagrindais, sustabdžius jo atestato galiojimą, per nustatytą terminą nepašalina pažeidimų.

11. Želdynų projektų rengimo vadovo atestatas laikomas negaliojančiu želdynų projektų rengimo vadovui mirus.

12. Aplinkos ministerijos įgaliota institucija per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo praneša želdynų projektų rengimo vadovo atestato turėtojui apie želdynų projektų rengimo vadovo atestato galiojimo sustabdymą, galiojimo sustabdymo panaikinimą ir galiojimo panaikinimą. Kai želdynų projektų rengimo vadovo atestato galiojimas panaikinamas, dėl naujo atestato išdavimo galima kreiptis ne anksčiau kaip po vieno metų nuo sprendimo panaikinti atestato galiojimą priėmimo dienos, išskyrus šio straipsnio 10 dalies 1 punkte nurodytą atvejį, kai prašymas išduoti atestatą gali būti teikiamas nepraėjus vieno metų laikotarpiui.

VIII SKIRSNIS ŽELDYNŲ IR ŽELDINIŲ BŪKLĖS EKSPERTIZĖ

22 straipsnis. Želdynų ir želdinių būklės ekspertizė

1. Želdynų ir želdinių būklės ekspertizės skirstomos į kompleksinę, kai vertinamas visas želdynas, ir specialiąją, kai vertinama pavienių želdinių arba želdyno dalies ekologinė, estetinė, fizinė būklė ir (ar) siekiant nustatyti, kaip želdiniai atitinka jų paskirtį.

2. Želdynų ir želdinių būklės ekspertizė privaloma, kai:

1) numatoma pertvarkyti didesnius kaip 1 ha ploto viešuosius želdynus urbanizuotose teritorijose;

2) numatoma pertvarkyti gatvių želdinius ilgesniame kaip 100 m gatvės ruože, kai numatomame pertvarkyti gatvės ruože auga 10 ir daugiau saugotinių želdinių;

3) suinteresuotos visuomenės reikalavimu, kai pateikiamas rašytinis prašymas dėl numatomų tvarkyti viešųjų želdynų ir želdinių būklės ekspertizės atlikimo, kurį pasirašė ne mažiau kaip 100 asmenų.

3. Suinteresuota visuomenė turi teisę savo iniciatyva užsakyti viešųjų želdynų ir želdinių būklės ekspertizę, kai ją atlikti neprivaloma, ir perduoti savivaldybės vykdomajai institucijai.

4. Želdynų ir želdinių būklės ekspertizė atliekama parengiamajame viešųjų želdynų projektų rengimo etape. Jei želdynų ir želdinių tvarkymą numatoma atlikti nerengiant želdyno projekto, želdynų ir želdinių būklės ekspertizė turi būti atlikta ir jos išvada paskelbta savivaldybės ar kito želdynų ir želdinių būklės ekspertizės užsakovo interneto svetainėje ne vėliau kaip 5 darbo dienos iki prašymo išduoti leidimą kirsti saugotinus želdinius, kitaip pašalinti iš augimo vietos ir intensyviai genėti pateikimo dienos. Planuojant viešųjų želdynų ir želdinių pertvarkymą ir (ar) tvarkymą šio straipsnio 2 dalyje išvardintais atvejais privaloma atsižvelgti į želdynų ir želdinių būklės ekspertizės išvadą.

5. Jei per šio įstatymo 19 straipsnio 3 dalyje nurodytą terminą savivaldybės vykdomoji institucija gavo rašytinį suinteresuotos visuomenės prašymą atlikti želdynų ir želdinių būklės ekspertizę, pasirašytą ne mažiau kaip 100 asmenų, arba gavo suinteresuotos visuomenės pranešimą apie jos iniciatyva užsakytą želdynų ir želdinių būklės ekspertizę ir tai patvirtinančius dokumentus, leidimo kirsti saugotinus želdinius, kitaip pašalinti iš augimo vietos ir intensyviai genėti galiojimas sustabdomas arba leidimo išdavimo procedūra sustabdoma, kol šio įstatymo 22 straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka bus atlikta želdynų ir želdinių būklės ekspertizė ir viešai paskelbta jos išvada.

6. Želdynų ir želdinių būklės ekspertizės atlikimo išlaidas šio straipsnio 2 dalyje nurodytais privalomais želdynų ir želdinių būklės ekspertizės atlikimo atvejais apmoka želdyno ar želdinių savininkas, naudotojas ar valdytojas, kitais atvejais – želdynų ir želdinių būklės ekspertizės iniciatorius.

23 straipsnis. Nepriklausomi želdynų ir želdinių ekspertai

1. Želdynų ir želdinių būklės ekspertizę atlieka nepriklausomi želdynų ir želdinių ekspertai, turintys kvalifikaciją patvirtinantį atestatą. Nepriklausomo želdynų ir želdinių eksperto kvalifikacijos atestato išdavimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo, galiojimo panaikinimo tvarką nustato aplinkos ministras. Nepriklausomų želdynų ir želdinių ekspertų kvalifikacijos atestatus išduoda Aplinkos ministerijos įgaliota institucija.

2. Fizinis asmuo, norintis gauti nepriklausomo želdynų ir želdinių eksperto kvalifikacijos atestatą, privalo:

1) būti baigęs kraštovaizdžio architektūros, biologijos, ekologijos, gamtinės geografijos, architektūros, miškininkystės, agronomijos krypties studijas ir įgijęs aukštąjį koleginių arba aukštąjį universitetinį išsilavinimą arba turėti jam lygiavertę aukštojo mokslo kvalifikaciją, taip pat asmenys, iki 2009 metų įgiję aukštesnįjį išsilavinimą, ar iki 1995 metų įgiję specialųjį vidurinį išsilavinimą ir (ar) įgiję žinių arboristikos srityje;

2) turėti ne mažesnę kaip 5 metų praktinio darbo patirtį želdynų ir želdinių projektavimo, priežiūros ir tvarkymo arba turėti ne mažesnę kaip 5 metų mokslinio darbo patirtį šioje srityje;

3) pateikti aplinkos ministro nustatytos formos prašymą, kvalifikaciją ir patirtį patvirtinančius dokumentus per kontaktinį centrą arba Aplinkos ministerijos įgaliotai institucijai.

3. Lietuvos Respublikoje ar kitoje valstybėje narėje įsteigtas juridinis asmuo ar kita organizacija ar jų padaliniai gali teikti želdynų ir želdinių būklės ekspertizės paslaugas, jeigu jų darbuotojas (fizinis asmuo) turi nepriklausomo želdynų ir želdinių eksperto kvalifikacijos atestatą.

4. Šiame straipsnyje nepriklausomiems želdynų ir želdinių ekspertams nustatyti reikalavimai netaikomi kitos Europos Sąjungos valstybės narės, Šveicarijos Konfederacijos arba valstybės, pasirašiusios Europos ekonominės erdvės sutartį, piliečiams ir kitiems fiziniams asmenims, kurie naudojami Europos Sąjungos teisės aktuose jiems suteiktomis judėjimo teisėmis, jeigu jie turi kitos valstybės narės, Šveicarijos Konfederacijos arba valstybės, pasirašiusios Europos ekonominės erdvės sutartį, kompetentingos institucijos išduotą atestatą arba kitą dokumentą, įrodantį, kad jie kilmės valstybėje turi teisę užsiimti želdynų ir želdinių būklės ekspertizės atlikimą atitinkančia veikla.

5. Ne vėliau kaip per 20 dienų nuo prašymo ir visų tinkamai pateiktų dokumentų nepriklausomo želdynų ir želdinių eksperto kvalifikacijos atestatui gauti gavimo dienos Aplinkos ministerijos įgaliota institucija priima sprendimą ir išduoda nepriklausomo želdynų ir želdinių eksperto kvalifikacijos atestatą arba motyvuotai atsisako jį išduoti ir apie priimtą sprendimą informuoja prašymą pateikusį asmenį. Jeigu pareiškėjas pateikia netinkamai įformintą prašymą arba ne visus dokumentus, kurių reikia atestatui išduoti, per 5 darbo dienas nuo pranešimo gavimo dienos pareiškėjas turi patikslinti prašymą ar pateikti trūkstamus dokumentus. Jei per nustatytą terminą Aplinkos ministerijos įgaliota institucija nepriima sprendimo dėl nepriklausomo želdynų ir želdinių eksperto kvalifikacijos atestato išdavimo ar motyvuotai neatsisako išduoti nepriklausomo želdynų ir želdinių eksperto kvalifikacijos atestato, laikoma, kad nepriklausomo želdynų ir želdinių eksperto kvalifikacijos atestatas išduotas. Nepriklausomo želdynų ir želdinių eksperto kvalifikacijos atestatas galioja neterminuotai. Nepriklausomo želdynų ir želdinių eksperto kvalifikacijos atestato turėtojas neturi teisės perleisti suteiktos teisės vykdyti nepriklausomo želdynų ir želdinių eksperto veiklą.

6. Nepriklausomi želdynų ir želdinių ekspertai privalo savo lėšomis reguliariai kelti kvalifikaciją, ne rečiau kaip kas 5 metus išklausti švietimo įstaigos, mokslo ir studijų institucijos ar kito švietimo teikėjo vykdomus mokymus, organizuojamus pagal programą, sudarytą pagal Aplinkos ministerijos nustatytus reikalavimus ir pateikti kvalifikacijos kėlimą patvirtinančius dokumentus Aplinkos ministerijos įgaliotai institucijai jos nustatyta tvarka.

7. Aplinkos ministerijos įgaliotai institucijai nustačius, kad nepriklausomas želdynų ir želdinių ekspertas pažeidė želdynų ir želdinių būklės ekspertizės atlikimo tvarkos, nurodytos šio įstatymo 4 straipsnio 3 dalies 3 punkte, ir (ar) kvalifikacijos kėlimo reikalavimus, nurodytus šio straipsnio 6 dalyje, raštu įspėja nepriklausomą želdynų ir želdinių ekspertą apie galimą

nepriklausomo želdynų ir želdinių eksperto kvalifikacijos atestato galiojimo sustabdymą ir nustato ne ilgesnį kaip 6 mėnesių terminą darbo ir (ar) kvalifikacijos kėlimo trūkumams pašalinti.

8. Nepriklausomo želdynų ir želdinių eksperto kvalifikacijos atestato galiojimas sustabdomas ne ilgesniam kaip 6 mėnesių laikotarpiui ir nustatomas ne ilgesnis kaip 6 mėnesių terminas pažeidimams, dėl kurių sustabdomas kvalifikacijos atestato galiojimas, pašalinti šiais atvejais:

1) nepriklausomam želdynų ir želdinių ekspertui per šio straipsnio 7 dalyje nustatytą terminą nepašalinus darbo trūkumų;

2) kai asmuo nekėlė kvalifikacijos pagal šio straipsnio 6 dalyje nustatytus reikalavimus ir per Aplinkos ministerijos įgaliotos institucijos nustatytą terminą nepateikė jai kvalifikacijos kėlimą įrodančių dokumentų.

9. Nepriklausomo želdynų ir želdinių eksperto kvalifikacijos atestato galiojimas nestabdomas, jeigu vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymu nepriklausomo želdynų ir želdinių eksperto padarytas pažeidimas pripažįstamas mažareikšmiu.

10. Nepriklausomo želdynų ir želdinių eksperto kvalifikacijos atestato galiojimo sustabdymas panaikinamas, kai nepriklausomas želdynų ir želdinių ekspertas per Aplinkos ministerijos įgaliotos institucijos nustatytą terminą pašalina nustatytus darbo ir (ar) kvalifikacijos kėlimo trūkumus, dėl kurių buvo sustabdytas Nepriklausomo želdynų ir želdinių eksperto kvalifikacijos atestato galiojimas.

11. Nepriklausomo želdynų ir želdinių eksperto kvalifikacijos atestato galiojimas panaikinamas, jeigu yra nors viena iš šių sąlygų:

1) nepriklausomas želdynų ir želdinių ekspertas pateikia rašytinį prašymą panaikinti jam išduotą nepriklausomo želdynų ir želdinių eksperto kvalifikacijos atestatą;

2) nepriklausomo želdynų ir želdinių eksperto kvalifikacijos atestatui gauti buvo pateikti suklastoti dokumentai;

3) nepriklausomas želdynų ir želdinių ekspertas vykdydamas eksperto veiklą šiurkščiai pažeidė šio įstatymo, Želdynų ir želdinių būklės ekspertizės atlikimo tvarkos, kitų teisės aktų, reglamentuojančių želdynų kūrimą, želdynų ir želdinių apsaugą, priežiūrą, tvarkymą, reikalavimus. Šiurkščiu pažeidimu laikomas įstatymų, kitų teisės aktų, reglamentuojančių želdynų kūrimą, želdynų ir želdinių apsaugą, priežiūrą, tvarkymą, pažeidimas, dėl kurio atsirado žala aplinkai, sunaikinus ar sužalojus želdinius, skaičiuojama pagal aplinkos ministro patvirtintą Žalos aplinkai sunaikinus ar sužalojus gamtinius kraštovaizdžio kompleksus ir objektus, skaičiavimo metodiką (toliau – metodika), ir (ar) atsirado žala tretiesiems asmenims, išskyrus atvejus, kai pagal aplinkos ministro patvirtintą Žalos aplinkai ir kitų nuostolių pripažinimo mažareikšme žala tvarkos aprašą padaryta mažareikšmė žala;

4) kai sustabdžius nepriklausomo želdynų ir želdinių eksperto kvalifikacijos atestato galiojimą, asmuo tęsia veiklą neturėdamas tam teisės;

5) kai nepriklausomo želdynų ir želdinių eksperto kvalifikacijos atestato turėtojas šio straipsnio 8 dalyje nurodytais pagrindais, sustabdžius jo kvalifikacijos atestato galiojimą, per nustatytą terminą nepašalina pažeidimų.

12. Nepriklausomo želdynų ir želdinių eksperto kvalifikacijos atestatas laikomas negaliojančiu nepriklausomam želdynų ir želdinių ekspertui mirus.

13. Aplinkos ministerijos įgaliota institucija per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo praneša nepriklausomo želdynų ir želdinių eksperto kvalifikacijos atestato turėtojui apie nepriklausomo želdynų ir želdinių eksperto kvalifikacijos atestato galiojimo sustabdymą, galiojimo sustabdymo panaikinimą ir galiojimo panaikinimą. Kai nepriklausomo želdynų ir želdinių eksperto kvalifikacijos atestato galiojimas panaikinamas, dėl naujo kvalifikacijos atestato išdavimo galima kreiptis ne anksčiau kaip po vieno metų nuo sprendimo panaikinti kvalifikacijos atestato galiojimą priėmimo dienos, išskyrus šio straipsnio 11 dalies 1 punkte nurodytą atvejį, kai prašymas išduoti kvalifikacijos atestatą gali būti teikiamas nepraėjus vieno metų laikotarpiui.

IX SKIRSNIS ASMENŲ TEISĖS IR PAREIGOS

24 straipsnis. Asmenų teisės ir pareigos želdynų ir želdinių kūrimo, apsaugos, priežiūros ir tvarkymo srityse

1. Asmenys turi teisę:

- 1) lankytis viešuosiuose želdynuose laikydamiesi šio įstatymo, savivaldybių ar kitų viešųjų želdynų valdytojų patvirtintų lankymo taisyklių;
- 2) teikti savivaldybės administracijos direktoriui, kitiems planavimo organizatoriams pasiūlymus dėl teritorijų planavimo dokumentuose, želdynų projektuose, objektų ar statinių projektuose siūlomų sprendinių viešųjų želdynų kūrimo, želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo klausimais;
- 3) savivaldybės ar kitų viešųjų želdynų valdytojų nustatytais sąlygomis ir tvarka padėti saugoti, prižiūrėti ir tvarkyti viešuosius želdynus ir želdinius;
- 4) gauti informaciją apie želdynų ir želdinių inventorizavimą, apskaitą, planuojamus ir vykdomus želdynų ir želdinių tvarkymo darbus, išduotus leidimus kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ir intensyviai genėti saugotinus želdinius, pertvarkomus želdynus;
- 5) teikti pasiūlymus valstybės ir savivaldybių institucijoms dėl naujų viešųjų želdynų kūrimo, esamų viešųjų želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo;
- 6) savivaldybės institucijos nustatyta tvarka dalyvauti želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo komisijos posėdžiuose;
- 7) teisės aktų nustatyta tvarka apskusti valstybės ir savivaldybių institucijų, želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo komisijos, pareigūnų, fizinių ir juridinių asmenų veiksmus, kai jie pažeidžia želdynų kūrimo, želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo reikalavimus.

2. Lankydamiesi viešuosiuose želdynuose asmenys privalo saugoti želdynus ir želdinius.

25 straipsnis. Želdynų ir želdinių savininkų, valdytojų ir naudotojų teisės ir pareigos

1. Želdynų ir želdinių savininkai, valdytojai ir naudotojai privalo:

- 1) saugoti želdynus ir želdinius, tinkamai juos prižiūrėti ir tvarkyti, užtikrinti želdinių gerovę;
- 2) atkurti teritorijų planavimo dokumentuose ar viešųjų želdynų projektuose numatytus, tačiau sunykusius želdinius ir želdynus;
- 3) taikyti leidžiamas kovos su kenkėjais ir ligomis priemones;
- 4) leisti želdynus ir želdinius inventorizuojantiems specialistams, pateikusiems asmens dokumentą ir savivaldybės institucijos išduotą patvirtinimą raštu, atlikti inventorizavimo darbus, šviesiu paros metu darbo dienomis įeiti į teritorijas, kuriose auga želdiniai ir atlikti inventorizavimo darbus;
- 5) nenaudoti invazinių rūšių augalų želdynų įrengimui ir nesodinti invazinių rūšių augalų sodmenų.

2. Želdynų ir želdinių savininkai ir valdytojai turi teisę nustatyti želdynų lankymo sąlygas (laiką, renginių organizavimo tvarką, lankytojų teises ir pareigas).

3. Viešųjų želdynų savininkai ir (ar) valdytojai turi teisę apriboti ar uždrausti lankymąsi šiuose želdynuose, kai juose vykdomi priežiūros ir tvarkymo darbai. Apie priimtą sprendimą apriboti ar uždrausti viešojo želdyno lankymą viešųjų želdynų savininkai ir (ar) valdytojai privalo paskelbti savo interneto svetainėje, vietos ar regiono spaudoje arba želdynų informaciniuose stenduose ne vėliau kaip prieš 3 darbo dienas iki numatytų apribojimų pradžios.

X SKIRSNIS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

26 straipsnis. Želdynų kūrimo, želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros, tvarkymo, inventorizavimo, apskaitos ir stebėsenos, želdynų ir želdinių būklės ekspertizės finansavimas

1. Viešųjų želdynų kūrimo, viešųjų želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros, tvarkymo, inventorizavimo, apskaitos ir stebėsenos, želdynų ir želdinių būklės ekspertizės darbai finansuojami iš:

- 1) savivaldybės biudžeto lėšų;
- 2) valstybės biudžeto lėšų;
- 3) Europos Sąjungos lėšų.

2. Privačių želdynų kūrimo, privačių želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros, tvarkymo, darbus finansuoja jų savininkai ir (ar) valdytojai.

3. Viešųjų želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo, želdynų kūrimo finansavimas planuojamas vadovaujantis savivaldybės lygmens ir (ar) vietovės lygmens kompleksinio ir specialiojo teritorijų planavimo dokumentais, želdynų projektais, savivaldybės strateginiu plėtros ir (ar) savivaldybės strateginiu veiklos planais ir kitais strateginio planavimo dokumentais.

27 straipsnis. Želdynų ir želdinių apsaugos, tvarkymo, želdynų kūrimo, projektavimo, želdinių veisimo valstybinė kontrolė

1. Želdynų ir želdinių apsaugą, tvarkymą, želdynų kūrimą, projektavimą, želdinių veisimą kontroliuoja Aplinkos ministerijos įgaliota institucija.

2. Želdynų, įrašytų į Kultūros vertybių registrą, apsaugą organizuoja Kultūros ministerija ar jos įgaliota institucija.

3. Istorinių želdynų – kultūros paveldo objektų – konservavimą, restauravimą, atkūrimą, vientisos kultūrinių ansamblių architektūrinės kompozicijos laikymąsi kontroliuoja Kultūros ministerijos įgaliota institucija.

28 straipsnis. Neteisėta veikla padarytos žalos atlyginimas

1. Fiziniai ir juridiniai asmenys, neteisėtai sunaikinę želdinius ir (ar) padarę žalą želdynams ir želdiniams kaip aplinkos objektams, privalo visiškai ją atlyginti ir, jeigu yra galimybė, atkurti iki pažeidimo buvusią būklę.

2. Pareikšti ieškinius dėl neteisėto želdinių naikinimo ir (ar) neteisėta veikla padarytos žalos želdynams ir želdiniams kaip aplinkos objektams atlyginimo turi teisę Aplinkos ministerijos įgaliotų institucijų pareigūnai, kiti įstatymų įgalioti pareigūnai, taip pat savivaldybių vykdomosios institucijos.

3. Šio straipsnio 2 dalyje nurodytos institucijos, apskaičiuodamos želdynams ir želdiniams padarytą žalą, vadovaujasi Aplinkos apsaugos įstatymu, aplinkos ministro tvirtinama Žalos aplinkai, sunaikinus ar sužalojus gamtinius kraštovaizdžio kompleksus ir objektus, skaičiavimo metodika ir Želdinių atkuriamosios vertės įkainiais.“

2 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2020 m. gegužės 1 d.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Aplinkos ministerija, Kultūros ministerija, Susisiekimo ministerija, Energetikos ministerija ir savivaldybių institucijos iki 2020 m. balandžio 30 d. priima įgyvendinamuosius teisės aktus.

3. Iki įstatymo įsigaliojimo pradėti rengti ir (ar) įgyvendinti želdynų projektai, pradėti želdynų tvarkymo darbai vykdomi pagal iki šio įstatymo įsigaliojimo galiojusius teisės aktus.

4. Iki įstatymo įsigaliojimo Aplinkos ministerijos išduoti želdynų projektų rengimo vadovų atestatai galioja iki želdynų projektų rengimo vadovų atestate nurodytos galiojimo dienos. Želdynų projektų rengimo vadovų atestatai, dėl kurių kreiptasi iki įstatymo įsigaliojimo, išduodami pagal iki šio įstatymo įsigaliojimo galiojusius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Aplinkos ministras
Kęstutis Maseika
2019-12-17

Administravimo departamento
organizacijos vystymo ir personalo
skyriaus vyriausioji specialistė
Regina Jurkonienė
2019-12-17

Administravimo departamento
direktore
Reda Skirkevičiūtė